

Brenna dnia 20.09.22 r.

**Stanowisko
w sprawie podjęcia pilnych działań na rzecz ochrony przedsiębiorstw
energochłonnych i gospodarstw domowych przed katastrofalnym wzrostem
cen energii i paliw.**

Rada Krajowego Sekretariatu Budownictwa i Przemysłu Drzewnego NSZZ „Solidarność” zwraca się do Premiera RP o pilne podjęcie skutecznych radykalnych działań na rzecz ochrony przemysłu energochłonnego i gospodarstw domowych przed rosnącymi cenami energii i paliw. Od końca ubiegłego roku obserwujemy ich drastyczny wzrost, co w szczególności dotyczy cen energii elektrycznej i gazu.

Średnia kwartalna cena sprzedaży energii elektrycznej na rynku konkurencyjnym [zł/MWh]* rok do roku wzrosła o 92 % z 243,71 zł za I kw. 2021 r. do 468,35 zł za I kw. 2022 r. Jednak dla małych firm ceny energii elektrycznej wzrosły średnio w sierpniu 2022 r. w stosunku do sierpnia 2021 r. o 279% z 533 zł do 2018 zł. Jednocześnie ceny energii elektrycznej na Towarowej Giełdzie Energii w Polsce z dostawą w 2023 r. wzrosły o 454 % do 1635 zł w stosunku do 360 zł/MWh jakie za dostawy na ten rok płacono 12 miesięcy temu. (notowania z dnia 9 sierpnia br.).

Przy dotychczasowej prowadzonej przez Komisję Europejską (KE) katastrofalnej polityce klimatycznej niszczącej bezpieczeństwo energetyczne poszczególnych państw Unii Europejskiej (UE), nie można oczekiwać samoistnej ich obniżki lub korekt w najbliższej przyszłości z powodu wojny na Ukrainie gdy Rosja używa jako broni w wojnie ekonomicznej z UE ropy i gazu.

Bezpieczeństwo Państw UE zwłaszcza tych frontowych graniczących z Rosją i Białorusią w obecnym czasie jest ważniejsze niż realizacja obecnie nieskutecznej dla klimatu na Ziemi polityki klimatycznej UE. Państwa takie jak Rosja i Chiny i inne zwiększają emisje CO₂ z roku na rok znacznie więcej niż UE ją redukuje. Polska racja stanu wymaga aby Polska i inne kraje UE radykalnie zmieniły tą szkodliwą politykę klimatyczną w celu zwiększenia swojego bezpieczeństwa narodowego. Bezpieczeństwo narodowe można skutecznie obecnie zwiększyć przez oparcie swojej energetyki konwencjonalnej na wydobywanym w Polsce węglu. Paliwem przejściowym dla Polski zanim Polska wybuduje elektrownie jądrowe może być tylko węgiel, a nie importowany gaz. Idea budowania bezpieczeństwa narodowego Polski w oparciu o elektrownie gazowe na importowanym gazie całkowicie się skompromitowała. Bezpieczeństwa energetycznego nie zapewniają Polsce również same elektrownie wiatrowe ani fotowoltaiczne jak to kłamliwie przedstawiają władze UE i część stroniczych polskich polityków i mediów.

Gdy wiatr nie wieje i jest noc w Polsce jedynie konwencjonalne elektrownie węglowe w przyszłości również jądrowe są w stanie i powinny dostarczyć energię elektryczną potrzebną dla gospodarki polskiej bez wywoływania blackoutu (zaniku napięcia w sieci energetycznej). Obowiązkiem Rządu RP jest obrona interesów polskich obywateli i przedsiębiorstw, przez zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i energii **po przystępnej cenie. Dlatego polską racją stanu jest obecnie budowa w pierwszej kolejności nowych elektrowni węglowych o wysokiej sprawności oraz zwiększenie wydobycia węgla w Polsce.** Rozbudowa energetyki wiatrowej i fotowoltaicznej powinna być realizowana w drugiej kolejności. Jedynie w ten sposób można zwiększyć obecnie bezpieczeństwo energetyczne Polski, także na wypadek ewentualnej wojny z Rosją.

Obecnie z powodu za wysokich cen energii elektrycznej i surowców energetycznych może dojść w najbliższych miesiącach do masowej zapaści i niewypłacalności polskich przedsiębiorstw energochłonnych, w tym przedsiębiorstw reprezentowanych przez nasz sekretariat, dlatego popieramy postulaty zawarte w Uchwale z dnia 6 września 2022 r. Zarządu Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność” w sprawie rozpoczęcia z dniem 7 września pogotowia protestacyjnego na Górnym Śląsku i w Zagłębiu Dąbrowskim.

1. **Wprowadzenia systemowych rozwiązań na poziomie krajowym, których efektem będzie obniżenie ceny energii co najmniej o połowę, polegających na:**
 - a) **Natychmiastowej likwidacji stuprocentowego obliga giełdowego w handlu energią.**
 - b) **Wprowadzeniu ustawy specjalnej tymczasowo ograniczającej swobodę obrotu nośnikami energii w celu ustabilizowania jej ceny.**
2. **Złożenia przez polską delegację na najbliższym szczycie Rady Europejskiej oficjalnego wniosku o zawieszenie, a następnie głęboką reformę systemu handlu emisjami EU ETS.**
3. **Jak najszybszej realizacji inwestycji w nowoczesne technologie węglowe, których katalog został zapisany w Umowie Społecznej dotyczącej transformacji sektora górnictwa węgla kamiennego oraz wybranych procesów transformacji województwa śląskiego w tym w zgazowanie węgla.**

Obserwowany wzrost cen energii elektrycznej został wywołany nie tylko takimi czynnikami jak Covid-19 i wojna na Ukrainie. Znaczny wpływ na ich poziom wywiera obecnie stosowana metodyka wyznaczania cen energii elektrycznej na rynku hurtowym na TGE - mechanizm Merit Order - stos jednostek wytwórczych, który jest uporządkowany rosnąco według kosztów wytwarzania, od najniższych do najwyższych. W sytuacji, gdy zapotrzebowanie w Krajowym Systemie Energetycznym „domyka” elektrownia/elektrociepłownia gazowa, cenę hurtową energii elektrycznej wyznacza dla całego rynku jej koszt produkcji.

W Polsce, moc zainstalowana w KSE w źródłach gazowych to zaledwie 6%. Pozostałe 94%, w tym elektrownie na węgiel kamienny i brunatny, uzyskują z tego tytułu nadmierne i nieoczekiwane przychody. Nie jest to wina elektrowni czy elektrociepłowni tylko regulatora jakim jest Rząd RP i UE.

Mechanizm Merit Order w obecnej sytuacji geopolitycznej się nie sprawdza i powinien być jak najszybciej zmieniony.

Biorąc powyższe pod uwagę, postulujemy wprowadzenie w Polsce mechanizmu administracyjnego ograniczania cen energii elektrycznej dostarczanej odbiorcom przemysłowym w 2023 r., do poziomu pokrywającego koszty jej produkcji w elektrowniach węglowych, powiększone o uczciwą marżę.

Dobrym początkiem tej zmiany jest planowane w najbliższych dniach wprowadzenie mechanizmu ograniczenia ofert na rynku bilansującym energii elektrycznej poprzez zmianę rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska zmieniające rozporządzenie w sprawie szczególnych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego. Decydujący wpływ na ceny uprawnień do emisji CO₂ mają udziały podmioty finansowe w rynku, które spekulują tymi uprawnieniami. Obecnie obowiązujący mechanizm kształtowania cen praw do emisji uniemożliwia modernizację przedsiębiorstw energochłonnych ze środków finansowych własnych lub pożyczonych. W posiadaniu podmiotów finansowych jest obecnie około ¾ uprawnień do emisji CO₂.

Ponadto dodatkowe 400 milionów uprawnień jest w MSR-ze (Rezerwa Stabilności Rynkowej EU ETS).

Biorąc pod uwagę powyższą sytuację apelujemy do Pana Premiera i Rządu o:

- Rozwiązania które doprowadzą do obniżenia emisji CO₂ oraz w lepszym stopniu zabezpieczą przedsiębiorców przed wzrostem cen energii.
- Pilną zmianę Dyrektywy o EU ETS stwarzającą nowy mechanizm handlu emisjami min. przez eliminację z tego rynku podmiotów finansowych, zamrożenie ceny uprawnień, zawieszenie obowiązku zakupu praw do emisji co najmniej dla producentów energii elektrycznej i ciepła.
- Zwiększenie dostępnych na rynku uprawnień do emisji przez uwolnienie ich z Rezerwy Stabilności Rynkowej EU ETS.
- Likwidację obowiązku udziału zielonej energii z umorzonych świadectw pochodzenia przy zakupie energii w celu zmniejszenia obciążenia odbiorców końcowych.
- Wdrożenie rozwiązań prawnych i systemowych stymulujących rozwój i stosowanie odnawialnych źródeł energii oraz wysokosprawnej kogeneracji w przemyśle min. dopuszczenie linii bezpośrednich łączących elektrownię i przedsiębiorstwo bez pośrednictwa PSE.

Mając na uwadze dynamicznie zmieniającą się sytuację, jeszcze raz apelujemy do Pana Premiera i Rządu RP o jak najszybsze podjęcie działań na rzecz ochrony przedsiębiorstw energochłonnych, także tych reprezentowanych w naszym sekretariacie min. produkujących materiały i wyroby budowlane, przed wzrostem cen energii i paliw oraz włączenie ich do tzw. tarczy antyinflacyjnej zwłaszcza tych, które jako paliwo stosują gaz ziemny. W czasie wychodzenia z kryzysu jest niezbędny przede wszystkim intensywny rozwój budownictwa, aby pobudzić rozwój polskiej gospodarki, do czego są potrzebne produkowane w Polsce materiały i wyroby budowlane.

Za Radę KSBIPD NSZZ „Solidarność”

PRZEWODNICZĄCY
KRAJOWEGO SEKRETARIATU BUDOWNICTWA
I PRZEMYSŁU DRZEWNEGO
NSZZ SOLIDARNOŚĆ

Adam Golec

